

Ilmajoen kunnan lisäopetuksen opetussuunnitelma 2016

Nimi Ilmajoen kunnan lisäopetuksen opetussuunnitelma
2016

Kunta Ilmajoki

Hyväksymispäivämäärä

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laadinta.	1
1.1. Yhteistyö.	1
1.2. Seuranta, arviointi ja kehittäminen.	1
1.3. Opetussuunnitelmaa täydentävät ja toteuttavat suunnitelmat ja ohjelmat.	1
2. Lisäopetuksen järjestäminen ja tehtävä.	2
3. Lisäopetuksen tavoitteita täydentävät paikalliset näkökulmat.	3
4. Lisäopetuksen arvoperusta.	4
5. Lisäopetuksen oppimiskäsitys.	5
6. Toimintakulttuuri.	6
7. Yhteistyö opetuksen järjestämisessä.	7
8. Kielen ja kulttuurin erityiskysymykset.	8
9. Opiskeluhoito paikallisessa opetussuunnitelmassa.	9
10. Tavoitteena laaja-alainen osaaminen.	10
11. Opintojen tavoitteet ja sisällöt.	11
12. Oppimisympäristöt ja työtavat.	12
13. Opintojen suunnittelu.	13
14. Opinto-ohjaus.	14
15. Oppimisen arviointi ja palaute.	15
16. Kasvatuskeskustelu ja kurinpidolliset keinot paikallisessa opetussuunnitelmassa.	16
17. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki paikallisessa opetussuunnitelmassa. . .	17

1. Opetussuunnitelman laadinta

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Ohjeet:

Opetuksen järjestäjä linjaa

- miten lisäopetus järjestetään
- mitkä ovat opiskelijaksi ottamisen perusteet ja käytännöt
- mitkä ovat mahdolliset paikalliset painotukset lisäopetuksen tehtävään
- mitkä ovat muiden opintojen suorittamismahdollisuudet ja suorittamistavat (lukio-opinnot, ammatilliset opinnot, muissa oppilaitoksissa, työelämässä, järjestöissä ja yhteisöissä tapahtuva ohjattu opiskelu)
- miten toteutetaan opetukseen liittyvä yhteistyö muiden oppilaitosten, eri hallinnonalojen ja työelämän edustajien sekä mahdollisten muiden yhteistyökumppaneiden kanssa
- Mikäli lisäopetuksen järjestäjällä ei ole perusopetuksen järjestämislupaa, tulee perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 7 määrätyt keskeiset paikalliset linjaukset päättää ja kuvata lisäopetuksen opetussuunnitelmassa.
- Mikäli lisäopetuksen järjestäjällä ei ole perusopetuksen järjestämislupaa, tulee perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 8 määrätyt keskeiset paikalliset linjaukset (ml. oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma) kuvata lisäopetuksen opetussuunnitelmassa.

Katso: Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

1.1. Yhteistyö

1.2. Seuranta, arviointi ja kehittäminen

1.3. Opetussuunnitelmaa täydentävät ja toteuttavat suunnitelmat ja ohjelmat

2. Lisäopetuksen järjestäminen ja tehtävä

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaalla on yhteinen lisäopetuksen opetussuunnitelma. Maakunnallinen opetussuunnitelma on laadittu 17 kunnan yhteistyönä (Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Isokyrö, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli ja Ähtäri). Maakunnallinen opetussuunnitelmatyö on tehty Osaava-hankkeen organisoimana. Osaava-hankkeen ohjausryhmä on toiminut myös maakunnallisen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmänä. Johtoryhmä koordinoi opetussuunnitelman prosessin kokonaisuutta. Lisäopetuksen opetussuunnitelma on laadittu suomenkielistä opetusta varten.

Lisäopetukseen voidaan ottaa opiskelijaksi nuori, joka on saanut perusopetuksen päättötodistuksen samana tai edellisenä vuonna. Lisäopetus kestää yhden lukuvuoden ja sen laajuus on vähintään 1100 tuntia. Tämä merkitsee sitä, että lisäopetuksen opiskelijalla on oikeus saada lukuvuoden aikana opetusta ja ohjausta vähintään 1100 tuntia. Opiskelijalle on kerryttävä läsnäoloa 1100 tuntia, jotta hänen opiskelunsa voidaan arvioida ja täten katsoa hyväksytysti suoritetuiksi. Hyväksytystä suorituksesta oppilas saa todistuksen lisäopetuksen suorittamisesta ja ei jää hakupisteissä jälkeen yhteishaussa.

Opiskelijavalintaan vaikuttavia tekijöitä ovat:

- perusopetuksen arvosanan korotushalukkuus
- opiskelumotivaatio
- oman urasuuntautuneisuuden selkeys
- syrjäytymisvaara
- jatko-opintomahdollisuuksien parantamisen tarve

Lisäksi lisäopetuksessa tutustutaan mahdollisuuksien mukaan ammatillisiin oppilaitoksiin. Tutustumiset kirjataan jokaisen opiskelijan opiskelusuunnitelmaan.

Lisäopetus jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lisäopetuksen tehtävä on tukea nuoren elämänhallintaa, persoonallisuuden kasvua ja parantaa jatko-opintomahdollisuuksia sekä kannustaa oppimiseen. Opetussuunnitelman toteuttamisen painopiste on opiskelijan valmentamisessa jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että lisäopetuksen jälkeen jokaisella opiskelijalla on sekä suunnitelma jatko-opinnoista että valmiudet toteuttaa ne. Tämä edellyttää opiskelijan lähtökohtien huomioimisen opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

3. Lisäopetuksen tavoitteita täydentävät paikalliset näkökulmat

4. Lisäopetuksen arvoperusta

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa on perusopetuksen maakunnalliset arvoteemat: opimme, tunnemme, toimimme ja iloitsemme.

Eteläpohjalainen esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma

Maakunnalliset arvoteemat

1. Opimme

Oppilas on aktiivinen tietojen ja taitojen oppija. Opettajan tehtävä on auttaa ja kannustaa oppilasta löytämään erilaisia tapoja ja menetelmiä oppia yhdessä muiden kanssa. Elinikäinen oppiminen on jatkuvaa uusien polkujen löytämistä: taitojen oppimista, tiedon hakua ja käsittelyä sekä kriittistä arviointia alati muuttuvassa ympäristössä.

2. Tunnemme

Koulun on tärkeää ohjata oppilaan elämänhallintataitojen kehittymistä yhdessä kotien kanssa. Omien vahvuuksien löytäminen ja tunteminen kehittävät oppilaan tervettä itsetuntoa ja luottamusta elämässä selviämiseen. Oppilasta opetetaan tunnistamaan oman toiminnan vaikutukset myös toisiin ihmisiin.

3. Toimimme

Yhteisöllisessä koulussa vuorovaikutus ihmisten välillä on ystävällistä ja tasa-arvoista. Erilaiset ihmiset toimivat yhdessä toisiaan arvostaen. Kestävää tulevaisuutta rakennetaan aktiivisesti, tavoitteellisesti ja sisukkaasti yhdessä tehden ja yrittäen.

4. Iloitsemme

Koulun toimintakulttuuri luo turvallisen oppimisympäristön. Kouluyhteisössä on tilaa uteliaisuudelle ja erilaiselle oppimiselle. Koulussa viihdytään yhdessä kavereiden ja ystävien kanssa. Hyvinvoivassa koulussa on ilo oppia!

Maakunnalliset arvoteemat näkyvät elinikäisen oppimisen polkujen etsintänä, elämänhallintataitojen harjoitteluna, toisten kanssa vuorovaikutuksessa toimimalla sekä turvallisessa oppimisympäristössä moninaisesti oppien.

Lisäopetuksessa on tärkeää välittävä ja arvostava vuorovaikutus sekä jokaisen opiskelijan kohtaaminen yksilönä. Aidon osallistumisen kautta opiskelijat voivat kasvaa ottamaan enenevässä määrin vastuuta opinnoistaan, päätöksistään ja elämästään. Lisäopetusvuosi antaa aikaa tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen vahvistamiseen sekä terveellisten elämäntapojen omaksumiseen. Lisäopetus tukee opiskelijoita arvojen ymmärtämisessä ja oman arvoperustan muodostamisessa.

5. Lisäopetuksen oppimiskäsitys

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa opiskelumotivaation ja oppimaan oppimisen taitojen merkitys korostuu. Kannustava palaute ja ohjaus lujittavat itsetuntoa, tervettä minäkuvausta sekä vahvistavat luottamusta omaan kykyihinsä ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Opiskelijoiden ajattelussa vahvistetaan tulevaisuusorientaatiota, opiskelun merkitystä siinä sekä jatko-opintosuuntautuneisuutta. Opiskelija oppii, kun

- hän on motivoitunut ja aktiivinen
- hän on vuorovaikutuksessa muiden kanssa saaden rohkaisevaa ohjausta
- hänellä on hyvä itsetunto
- hän saa tukea omaan oppimisprosessiin
- hän kokee oppimisen iloa

6. Toimintakulttuuri

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksen eteläpohjalaisessa toimintakulttuurissa painotetaan opiskelijoiden myönteistä ja realistista minäkuvaa. Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteista nostetaan esiin erityisesti:

1. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

- pyritään saamaan valmiiksi mitä on aloitettu
- sitoudutaan työskentelyyn olemalla samalla luottamuksen arvoisia

2. Hyvinvointi ja turvallinen arki

Tasa-arvoiset vuorovaikutussuhteet opiskelijoiden ja opettajien kesken mahdollistavat aidon ihmistenvälisen dialogin.

- hyväksyvä kannustava ilmapiiri

3. Osallisuus ja demokraattinen toiminta

- opetus on joustavaa ja opetussuunnitelmaa noudattava

4. Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

- yhteisen omaisuuden kunnioittaminen ja asiallinen käsittely
- jokainen rakentaa omalla panoksellaan viihtyisää työympäristöä

7. Yhteistyö opetuksen järjestämisessä

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa yhteistyötä tehdään vuoropuheluna kodin ja koulun välillä ottaen huomioon arvot, kasvatuksen, vastuukysymykset sekä arvioinnin. Kodeille annetaan mahdollisuus vanhempainvarttitapaamiseen tarpeen mukaan tai pyydettyä, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Oppilaitosten välinen yhteistyö nivelvaiheessa toteutuu tutustumiskäynteinä ja koulutuskokeiluina ammatillisella puolella ja lukioissa.

8. Kielen ja kulttuurin erityiskysymykset

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 9, joita noudatetaan myös lisäopetuksessa.

9. Opiskeluhoolto paikallisessa opetussuunnitelmassa

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Opiskeluhooltoon liittyvät asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 8, joita noudatetaan myös lisäopetuksessa. Opiskelijahuolto toteutetaan koulun oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kuten esimerkiksi nuoris-, sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

10. Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet noudattavat lisäopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja maakunnallisen/opetuksen järjestäjän opetussuunnitelman tavoitteita. Opiskelijoita rohkaistaan oman erityislaatuisuutensa tunnistamisessa, itsearvostuksessa, vahvuuksien löytämisessä sekä huomaamaan kehittymismahdollisuudet. Jatko-opinnot ja tuleva työelämä vaativat laaja-alaista osaamista, jota edesauttaa oman elämän hallinta ja rakentavan vuorovaikutuksen osaaminen.

Perusopetuksen tavoitteet ja laaja-alainen osaaminen

- tiedot
- taidot
- arvot
- asenteet
- tahto

Siihen kuuluu myös kyky käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla.

11. Opintojen tavoitteet ja sisällöt

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen lähtökohtana ovat laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä eri oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt.

Lisäopetuksen opetuksessa painotamme elämän hallintaa, uravalintaa, henkilökohtaisen oppimissuunnitelman laatimista ja akateemisia taitoja. Eteläpohjalaisia painoalueita ovat yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus.

Jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus korottaa kaikkien perusopetuksen oppiaineiden arvosanoja. Oppiaineiden opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman sekä eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opiskelijalle laaditaan opintojen alussa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Lisäopetus tarjoaa opiskelijalle oman opiskelusuunnitelman mukaisesti mahdollisuuden

- opiskella perusopetuksen yhteisiä oppiaineita
- opiskella perusopetuksen valinnaisia oppiaineita opetuksen järjestäjän linjauksen mukaan.
- tehdä opintokäyntejä oman alan löytymisen varmistamiseksi
- tutustua työelämään

12. Oppimisympäristöt ja työtavat

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa kehitetään ihmisenä olemisen taitoja ja pyritään kasvattamaan jatko-opiskeluhaluinen ja –kykyinen nuori. Oppimisympäristössä tulisi ottaa huomioon sekä opiskelijan tarpeet että pedagogiset tarpeet. Kannustava ja avoin oppimisympäristö tukee oppimisprosesseja.

Työtapojen valinnan tavoitteena on kasvattaa opiskelijoita vuorovaikutukseen ja tukea yksilöllistä oppimisprosessia. Tärkeää on, että opiskelija ottaa vastuuta henkilökohtaisesta tavoitteesta. Oppitunneilla opiskellaan yksilöllisessä tahdissa ja kokemuksellisia sekä toiminnallisia työtapoja käyttäen. Opiskelijalähtöisyyttä tuetaan antamalla oppimiselle riittävästi aikaa, kokeet voidaan suorittaa yksilölliseen tahtiin ja opetus on kiireetöntä ja opiskelijan kehitystason huomioon ottavaa.

13. Opintojen suunnittelu

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaalla lisäopetukseen osallistuvan opiskelijan opintojen suunnittelu noudattaa valtakunnallista lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Opiskelijalle laaditaan heti opintojen alkaessa oma henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Opiskelusuunnitelmaan kirjattavat asiat on esitelty lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Laadinnasta vastaa lisäopetuksen opettaja. Opiskelusuunnitelma laaditaan yhteistyössä opiskelijan kanssa, huoltajaa kuullen.

Opiskelusuunnitelman lähtökohtana ovat opiskelijan vahvuudet, tarpeet ja tavoitteet sekä osaamisen taso lisäopetuksen alussa. Tavoitteena on, että opiskelija ottaa vastuuta suunnitelman laadinnasta ja sen toteuttamisesta.

Suunnitelma ohjaa opiskelijan opiskelua, valintoja ja opiskelun etenemistä. Laadittua henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa seurataan ja päivitetään tilanteen mukaan opintojen aikana.

Opiskelijoiden osallisuus

Opiskelija hankkii TET-paikat siten, että ne tukevat laadittua opiskelusuunnitelmaa ja oman alavalinnan ja täten opiskelupaikan löytymistä. Oppitunneilla käsitellään joustavasti opiskelijoita askarruttavia asioita, jotka tukevat elämänhallintaa.

14. Opinto-ohjaus

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksen opinto-ohjaus toteutetaan perusopetuksen oppilaanohjauksen periaatteiden mukaisesti. Oppilaanohjaus on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Tavoitteena on tukea opiskelijaa siten, että hän hallitsee itse elämänsä, kokee onnistuvansa opinnoissa, motivoituu jatkamaan opintoja ja löytää paikkansa yhteiskunnassa.

Opiskelijan keskeiset tavoitteet kirjataan hänen opiskelusuunnitelmaan. Hän saa opintojen aikana sekä henkilökohtaista että koko luokalle tarkoitettua ohjausta. Työharjoittelun ja koulutusvierailuiden avulla hän saa kokemuksia eri aloista ja voi pohtia paremmin omia henkilökohtaisia opiskelu- ja uravalintojaan. Opinto-ohjauksen avulla opiskelijaa autetaan suunnittelemaan lisäopetuksen jälkeisiä opintoja ja tuetaan käytännön hakumenettelyssä. Tarvittaessa opiskelija voidaan ohjata lisäopetusta sopivampaan opiskeluvaihtoehtoon.

15. Oppimisen arviointi ja palaute

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Arviointiin liittyvä yleiset asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 6, joita noudatetaan myös lisäopetuksessa. Lisäopetuksen arviointi on jatkuvaa, vuorovaikutteista, opiskelijaa eteenpäin kannustavaa, mutta realistista.

Arviointilla pyritään lisäämään opiskelijan osallistuvuutta ja itsearviointia. Tärkeää on, että opiskelija oppii tarkastelemaan ja ohjaamaan työskentelyään, tunnistamaan omaa etenemistään sekä suunnittelemaan tulevaisuutta.

Osaamisen ja opintosuoritusten arviointi

Lisäopetuksessa osaamisen ja opintosuoritusten arviointi sekä palautteen antaminen opiskelijalle perustuu asetettuihin tavoitteisiin. Tavoitteet perustuvat opiskelijan oman opiskelusuunnitelman tavoitteisiin. Opiskelusuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa lukuvuoden aikana.

Arviointin mahdollistaa riittävä läsnäolo, 1100 tuntia. Ilman riittävää läsnäoloa arviointia ei ole mahdollista suorittaa. Valtakunnalliset tavoitteet ja päättöarviointin kriteerit ohjaavat osaamisen ja opintosuoritusten arviointia kaikille yhteisissä oppiaineissa ja valinnaisaineissa huomioiden opiskelijan mahdolliset yksilöllistämiset.

Lisäopetuksessa käytettävät todistukset

Lisäopetuksessa annetaan todistukset opetussuunnitelman perusteiden mukaan.

Välitodistus annetaan jokaisen jakson päätyttyä, mikäli oppilas on saanut valmiiksi korotettuja arvosanoja. Todistus lisäopetuksen suorittamisesta annetaan opiskelijalle, joka on hyväksytysti suorittanut kaikki lukuvuoden opintonsa koulussa läsnä ollen. Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut vain osan opinnoista hyväksytysti tai keskeyttänyt opinnot.

Mikäli opiskelija on opiskellut yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti, voidaan todistuksissa käyttää harkinnan mukaan numeroarvioinnin sijaan sanallista arviointia. Sanallisen arvioinnin täytyy pitää sisällään tieto siitä, onko oppilaan suoritus hyväksytty vai hylätty.

16. Kasvatuskeskustelu ja kurinpidolliset keinot paikallisessa opetussuunnitelmassa

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Kasvatuskeskusteluun ja kurinpidollisiin keinojen käyttöön liittyvät asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 5, joita noudatetaan myös lisäopetuksessa.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja työrauhaan. Keskeistä tähän tavoitteeseen pääsemiseksi on opiskelijan osallisuus koulupäivän aikana. Myönteisen ilmapiirin ja toimintatapojen suunnittelua painotetaan.

17. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki paikallisessa opetussuunnitelmassa

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvät asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetus-suunnitelman lukuun 7, joita noudatetaan myös lisäopetuksessa. Opiskelusuunnitelmaa laadittaessa kartoitetaan jokaisen opiskelijan henkilökohtaiset tuen tarpeet. Mahdolliset tuen tarpeet kirjataan oppilaan opiskelusuunnitelmaan.